

УДК 355.01:327(477)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.65.54>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ніна Ржевська

*Національний університет «Київський авіаційний інститут»,
факультет права та міжнародних відносин,
кафедра міжнародних відносин та стратегічних студій
пр. Гузара Любомира, м. Київ, 03058, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-0963-1311>*

Олег Клименко

*Національний університет «Київський авіаційний інститут»,
факультет права та міжнародних відносин,
кафедра міжнародних відносин та стратегічних студій
пр. Гузара Любомира, м. Київ, 03058, Україна
<https://orcid.org/0009-0009-7306-3647>*

На основі порівняльного аналізу українського досвіду та світових стандартів оборонної взаємодії здійснено спробу розкрити особливості функціонування військової дипломатії в умовах збройного конфлікту високої інтенсивності. Особливу увагу сконцентровано на інтеграції українських оборонних інституцій до структури стратегічного планування Північноатлантичного альянсу та визначенні ролі розвідувальних даних у сучасній дипломатичній комунікації. Головним механізмом дослідження проблеми є системний аналіз інституційних трансформацій у поєднанні з порівняльно-типологічним методом, що дає можливість розглянути військову дипломатію не лише як сукупність переговорних процесів, а як складну операційну систему, що охоплює логістику, розвідку та стратегічне проєктування майбутніх сил. Дослідження ґрунтується на положеннях концепцій стратегічного розвитку ведення війни та мультидомених операцій, що розробляються Стратегічним командуванням Північноатлантичного альянсу з питань трансформації. У статті засвідчено перехід на сучасному етапі до моделі дипломатії, керованої розвідкою, де стратегічне розсекречення даних виступає ключовим інструментом легітимізації оборонних дій. Також розкрито функції Міністерства оборони як головного політичного хабу та Генерального штабу як технічного верифікатора військових аспектів міжнародних домовленостей і виявлено специфічні риси української моделі військової дипломатії високої інтенсивності, зокрема її мережецентричність та технологічну суб'єктність. Вагомою є роль Спільного центру аналізу, підготовки та освіти у процесі двостороннього обміну досвідом між Україною та західними партнерами. Представлені матеріали, висновки та перспективні пропозиції можуть впливати на вдосконалення державної стратегії у сфері міжнародного військового співробітництва, реформування апарату військових аташе та підвищення ефективності взаємодії з міжнародними організаціями.

Ключові слова: військова дипломатія, російсько-українська війна, кризова дипломатія, розвідувальні дані, НАТО, оборонне співробітництво, міжнародне військове співробітництво, інституційна трансформація.

Актуальність дослідження. Нинішній міжнародний безпековий ландшафт помітно вирізняється наявністю ознак глибокої кризи, мабуть, найбільш серйозної від моменту закінчення Другої світової війни. Повномасштабна агресія Росії проти України стала

© Ржевська Н., Клименко О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

критичним сценарієм, де класичних дипломатичних інструментів, орієнтованих на багатосторонні переговори й засади міжнародного права, виявилось вкрай недостатньо, щоб стримувати авторитарний ревізіонізм.

Ситуація, коли фактично зникає межа між дипломатом і військовим, зумовила радикальну переоцінку ролі військових чинників у зовнішній політиці [1; 2]. З огляду на це в авангарді цих трансформацій постає військова дипломатія, складний гібридний інструмент, що в досягненні цілей забезпечення національної безпеки інтегрує стратегічну комунікацію, оперативне планування та міжнародне право [3; 4].

Потреба звернутися до означеної проблеми виходить із необхідності подолання системного розриву між застарілими теоретичними моделями оборонної співпраці та вимогами сучасної високоінтенсивної війни. Наразі спостерігаються глибокі трансформації інформаційного середовища, де на зміну закритим «кабінетним» домовленостям приходить модель *Intelligence-led Diplomacy* (керована розвідкою дипломатія).

Феномен стратегічного розсекречення даних (*strategic declassification*), сформований напередодні повномасштабного російського вторгнення в Україну 2022 року, перетворив розвідувальну інформацію із сервісного продукту на суб'єкт політичного впливу та засіб консолідації міжнародних альянсів [5; 6]. Крім того, світовий досвід, акумульований у межах NATO Allied Command Transformation (ACT), випробовується бойовими діями, вимагаючи негайної доктринальної адаптації [7; 8].

Високотехнологічна війна значної інтенсивності вимагає змін в інертних бюрократичних структурах Альянсу. Російсько-українська війна перетворює військову дипломатію на глобального прискорювача трансформацій, коли, наприклад, створення спільних аналітичних центрів, як-от JATEC, засвідчує перехід від формальної співпраці до глибокої інституційної інтеграції, неможливої без наукового осмислення та системного дослідження.

Саме тому необхідно переходити від ситуативного реагування на потреби фронту (термінові запити у форматі «Рамштайн») до формування сталої стратегічної культури, що поєднала б український досвід адаптивності зі західними стандартами довгострокового планування (*Strategic Warfare Development*).

Мега дослідження полягає в тому, щоб за результатами порівняльного аналізу українського досвіду з провідними світовими практиками та новітніми операційними механізмами взаємодії з НАТО встановити трансформаційні зміни військової дипломатії, спричинені російсько-українською війною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне обґрунтування військової дипломатії як інструменту «м'якої» та «жорсткої» сили представлено у працях західних дослідників (зокрема, у дисертаційних дослідженнях Університету Чепмена), де оборонна дипломатія розглядається як засіб запобігання конфліктам через зміцнення взаємної довіри [1]. Питання трансформації військової дипломатії в інструмент публічної політики висвітлено іспанськими та ізраїльськими дослідниками, які акцентують увагу на вагомості медійного супроводу оборонних ініціатив [3; 4].

Про важливість стратегічного планування, що здійснюють провідні світові держави, йдеться в аналітичних звітах корпорації RAND та CNA. Зокрема, фахівці з RAND детально проаналізували російську концепцію операцій початкового періоду війни та китайську візію «системного протиборства» (*Systems Warfare*), що дало змогу порівнювати їх із західними підходами до коаліційної взаємодії та управління кризами [9; 10]. Російську модель оборонної дипломатії як інструменту примусу та шантажу ґрунтовно досліджено експертами CNA і встановлено тісний зв'язок між нею та концепцією гібридної війни [11].

Окремим актуальним напрямом є Intelligence-led diplomacy, який досліджується Р. Олдрічем та Д. Омандом. Зокрема, сер Р. Оманд обґрунтовує концепцію розвідки, як засобу «забезпечення безпеки держави», коли таємна інформація стає базою для публічних дипломатичних кроків [12]. Окремо автор показує еволюцію розвідувальних спільнот та їхню зростаючу роль у прогнозуванні конфліктів і формуванні міжнародних коаліцій, що є критичним для розуміння сучасних подій [13].

Сучасні дискусії з питань інтеграції розвідки в дипломатичне поле розширилися завдяки дослідженням Т. Турунена, який розглядає «розвідувальну дипломатію» як інструмент побудови довіри та формування спільного ґрунту для ухвалення рішень у кризових регіонах [14]. Цю ж думку розвиває А. Муньос, наголошуючи, що розвідка для дипломатії є «примножувачем сили» (force multiplier), що забезпечує об'єктивне підґрунтя для переговорів (ground truth) і мінімізує ризик стратегічних прорахунків [15].

Інституційний аспект взаємодії в межах НАТО представлено публікаціями Центру передового досвіду з вивчення отриманих уроків (JALLC), де зафіксовано перші результати адаптації Альянсу до досвіду російсько-української війни [7]. Важливе значення мають також офіційні матеріали Стратегічного командування НАТО з питань трансформації (ACT). Вони розкривають суть «Стратегічного діалогу – 2026» і визначають роль спільних аналітичних центрів, як-от JATEC, у формуванні майбутнього оборонного ландшафту [16; 9].

Проте, незважаючи на наявність ґрунтовних праць за окремими напрямками окресленої проблеми, військова дипломатія України, як цілісна інституційна система, що поєднує політичний рівень Міністерства оборони України, технічний рівень Генерального штабу ЗСУ й оперативний рівень розвідки (ГУР) в умовах екзистенційної війни, залишається недостатньо дослідженою, що й зумовило потребу в черговій науковій розвідці.

Виклад основного матеріалу. Сучасне військове протистояння демонструє вихід розвідувальної діяльності за межі відтворення суто сервісної функції, оскільки зазвичай розвідка забезпечувала процес «споживання» інформації командуванням. Російсько-українська війна перетворила її в інструмент активного дипломатичного маневрування. Концептуальне підтвердження така трансформація знаходить в Intelligence-led diplomacy (керованій розвідкою дипломатії), де таємна інформація стає публічним аргументом для формування міжнародної підтримки та консолідації союзників.

За концепцією Р. Олдріча та Д. Оманди [12; 13], розвідка в такому контексті стає механізмом «верифікації істини», що дає можливість нівелювати пропагандистські зусилля агресора. Ключовим інноваційним інструментом при цьому виступає механізм стратегічного розсекречення (strategic declassification). Саме тому публічне оприлюднення оперативних планів РФ напередодні вторгнення 2022 року дало змогу Україні та її партнерам сформулювати «спільну операційну картину» (Common Operating Picture).

Як стверджує Т. Турунен, така модель створює фундамент довіри між спецслужбами та дипломатичними корпусами, перетворюючи, на переконання А. Муньоса [32; 33], розвідку на «примножувач сили» (force multiplier). Розвідка не просто здатна прогнозувати конфлікт, а може активно запобігати стратегічним прорахункам переговорників, забезпечуючи їх об'єктивними даними (ground truth) у реальному часі.

Еволюція взаємодії України з НАТО через Allied Command Transformation (ACT) ознаменувала перехід від процедурної взаємосумісності до доктринальної інтеграції. Таким чином, військова дипломатія в межах Strategic Dialogue 2026 фокусується не лише на поточних потребах, а й на майбутньому образі сил.

Центральним елементом цієї архітектури є JATEC (Joint Analysis, Training and Education Centre), чия роль і присутність виходить за межі навчального центру, оскільки

він функціонує як інституційний хаб для «циклу отриманих уроків» (Lessons Learned loop). Україна в цій структурі є суб'єктом, що надає дані про мультидоменні операції (Multi-Domain Operations) війни високої інтенсивності, тим самим вимагаючи від Альянсу переглядати його стандарти ведення війни.

Унікальність української моделі полягає в чіткому функціональному розмежуванні дипломатичних зусиль між основними оборонними інституціями:

1. Міністерство оборони України виконує роль «політичного лобіста» та проектного менеджера, що здебільшого фокусується на форматі «Рамштайн» і формуванні «коаліцій спроможностей», таким чином конвертуючи бойові потреби в політичні рішення держав-партнерів.

2. Щодо Генерального штабу Збройних Сил України, то саме він забезпечує технічний рівень Mil-to-Mil діалогу, відіграючи критичну роль у процесах деконфліктизації та верифікації під час підготовки мирних угод, оскільки саме він виступає гарантом реалістичності військових додатків до них.

Графічна модель еволюції ролі військового аташе (Trend-line) має такий вигляд:

– протокол → збір відкритих даних → представництво (до 2022 р.);

– логістичний менеджмент → верифікація озброєнь → пряма взаємодія з ОПК партнерів (після 2022 р.).

Об'єктивне обґрунтування трансформації військової дипломатії стало можливим завдяки компаративному аналізу класичної моделі оборонної співпраці (Peace-time / Stability Operations) та новітньої моделі в умовах війни високої інтенсивності. Його результати представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Компаративний аналіз моделей військової дипломатії
(за даними RAND, RUSI та NATO ACT)**

Критерій порівняння	Класична модель (Peace-time Defense Diplomacy)	Адаптивна модель України (High-Intensity Defense Diplomacy)	Верифікація (Джерела)
Інституційна архітектура	Бюрократично-ієрархічна: Апарат аташе → МЗС → МО Цивільний контроль, бюджет	Мережецентрична: гібридна вертикаль МОУ + ГШ + ГУР Політична мобілізація глобальних ресурсів	[1; 17; 18]
Операційний цикл (Agility)	Статичний (планування 5–10 років)	Динамічний (ітераційні цикли 2–4 тижні)	[19; 20]
Парадигма розвідки	Need to Know (конфіденційність, ізоляція)	Strategic Declassification (інформаційна мобілізація)	[13; 21]
Формат взаємосумісності	Процедурний (відповідність стандартам STANAG)	Бойовий / Цифровий (інтеграція в Multi-domain системи)	[9; 22]
Механізм мобілізації	Бюджетні асигнування та донорські програми	Подієво-орієнтовані Capability Coalitions	[23; 20]
Дипломатична «валюта»	Дипломатичний протокол, спільні навчання	Верифікований бойовий досвід, Lessons Learned	[7; 24]
Військові аташе	Протокольна присутність	Кризовий менеджмент логістики та ОПК	
Стратегічна домінанта	Підтримка регіонального статус-кво, Баланс сил	Стратегічний розвиток – Warfare Development та екзистенційне виживання	[16; 19]

Цей аналіз демонструє парадигмальний зсув у засобах реалізації оборонної політики. Якщо класична модель спрямована на превентивну стабілізацію та підтримку ієрархічних зв'язків, то українська модель (High-Intensity Defense Diplomacy) базується на «радикальній адаптивності» [21]. Вона перетворює військово-технічні потреби на інструмент політичного тиску, що дає змогу Україні де-факто формувати оборонний порядок денний Альянсу ще до набуття юридичного членства.

Дослідження операційних механізмів та кризового менеджменту дає можливість встановити, що ефективність військової дипломатії в умовах конвенційної війни високої інтенсивності безпосередньо залежить від дієвості операційних механізмів координації. Ключовим інструментом тут стала діяльність Ukraine Defense Contact Group (формат «Рамштайн»), що трансформувалася у глобальну мережецентричну платформу і функціонує як «оперативний парламент донорів» [5; 18]. Завдяки цьому механізму вдалося вийти за межі традиційних двосторонніх домовленостей, створивши систему колективного управління ресурсами.

Вирішальним етапом еволюції «Рамштайну» стало запровадження коаліцій спроможностей (Capability Coalitions), що охоплюють артилерію, ППО, авіацію, морську безпеку та сферу інформаційних технологій [23]. Така спеціалізація дає можливість країнам-партнерам бути довгостроковими лідерами в конкретних доменах, забезпечуючи стабільність допомоги, незалежно від політичної кон'юнктури.

Важливим аспектом інституалізації допомоги став перехід від тимчасових координаційних структур до постійних механізмів Альянсу. Трансформація Security Assistance Group-Ukraine (SAG-U) у структуру NSATU (NATO Security Assistance and Training for Ukraine) є свідченням переходу координації військової допомоги на рівень офіційної архітектури НАТО [25]. Таким чином, забезпечується не лише логістична синхронізація, а й пряма технічна інтеграція української логістичної системи до мережецентричної структури Альянсу.

Кризовий менеджмент у межах військової дипломатії також охоплює канали деконфліктизації (hotlines). Послугуючись досвідом «сирійських хотлайнів», військові відомства України та країн-партнерів підтримують механізми запобігання випадковим зіткненням на кордонах НАТО та в Чорноморському басейні [26; 7]. Це – інструмент «дипломатії виживання», що мінімізує ризики стратегічних прорахунків у моменти пікової ескалації.

І, нарешті, військова дипломатія виступає критичним гарантом у гуманітарних кейсах, а саме в технічній реалізації Чорноморської зернової ініціативи [27; 11] та проведенні обмінів військовополоненими [19]. Потрібно наголосити, що в останньому випадку розвідувальні органи та представники оборонних відомств діють як автономні переговорники, забезпечуючи результат у зонах, де класична політична дипломатія є безпорадною.

Висновки. Проведене дослідження дає можливість констатувати, що російсько-українська війна стала каталізатором фундаментального переосмислення парадигми військової дипломатії, вивівши її з площини протокольного супроводу зовнішньої політики та надавши їй статусу магістрального інструменту національного виживання і стратегічної мобілізації. Головним теоретичним та прикладним результатом цієї трансформації є кристалізація моделі High-Intensity Defense Diplomacy (дипломатії високої військової інтенсивності), що є мережецентричною, має максимально адаптивні операційні цикли та інтегрує розвідувальну складову в дипломатичне поле.

Український досвід імплементації концепції Intelligence-led diplomacy створив прецедент «стратегічної прозорості», де дозоване розсекречення даних розвідки виступає не лише засобом стримування, а й критичним інструментом вибудовування довіри всередині

коаліцій. Це радикально змінює роль розвідувальних спільнот, що постають відкритими суб'єктами міжнародної безпекової архітектури.

Системна синергія між Міністерством оборони, як політичним лобістом інтересів держави, та Генеральним штабом, що є технічним верифікатором військових аспектів, забезпечує для України суб'єктність у діалозі з НАТО, перетворюючи державу з реципієнта допомоги на ключового донора унікального бойового досвіду для Альянсу (через JATEC та Strategic Dialogue 2026).

Перспективою для подальших досліджень цього напрямку буде аналіз та оцінка довгострокових ефектів інституалізації «коаліцій спроможностей» та їх впливу на майбутню архітектуру колективної безпеки Європи. Особливої ваги набуває дослідження правових і доктринальних аспектів переходу від донорської допомоги до спільних оборонних підприємств та створена під час цього форма «промислової дипломатії».

Окремим вектором майбутніх наукових розвідок може стати дослідження ролі штучного інтелекту та кібердипломатії в управлінні ескалацією, а також розробка оновлених протоколів військової дипломатії для постконфліктного періоду, де роль військових верифікаторів стане визначальною для стабільності мирних угод.

Список використаної літератури

1. Lewis D. Contesting liberal peace: Russia's emerging model management of conflict. *International Affairs*. 2022. Vol. 98 (2). P. 653–67. DOI: 10.1093/ia/iiaac008. URL: <https://academic.oup.com/ia/article/98/2/653/6540786>.
2. What is Diplomacy? *Cyber Diplomacy Toolbox*. URL: <https://www.cyber-diplomacy-toolbox.com/Diplomacy.html>.
3. Bueno A. (Mis)Understandings of defence diplomacy as public diplomacy: Insights from three Spanish elites. *Communication & Society*. 2023. Vol. 36 (2). P. 325–338. URL: <https://revistas.unav.edu/index.php/communication-and-society/article/view/43719>.
4. Ben-Shalom R. The Case for Military Diplomacy. *The Jerusalem Strategic Tribune*. 2021 October. URL: <https://jstribune.com/israel-military-diplomacy>.
5. Brooks M. What America Learned from Cyber War in Ukraine – Before the First Shots were Fired. *Wilson Center*. URL: https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/uploads/documents/FINAL%2024-050_Cyber-Ukraine.pdf.
6. Pentagon Press Secretary John F. Kirby Holds a Press Briefing. March 4, 2022. *U.S. DoD*. URL: <https://www.war.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/2956340/pentagon-press-secretary-john-f-kirby-holds-a-press-briefing-march-4-2022>.
7. Russian War against Ukraine Lessons Learned Curriculum Guide. *NATO JALLC*. NATO Headquarters Brussels December. 2023. URL: <https://nllp.jallc.nato.int/iks/sharing%20public/231208-ruswar-ukraine-lessons-curriculum.pdf>.
8. Strategic Dialogue 2026. *NATO Allied Command Transformation*. January 23, 2026. URL: <https://www.act.nato.int/article/strategic-dialogue-2026>.
9. Russian Military Strategy: Organizing Operations for the Initial Period of War. *RAND. Research & Commentary*. 2021. URL: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RRA12331.html.
10. Cozad M., Engstrom J. Gaining Victory in Systems Warfare: China's Perspective on the U.S.-China Military Balance. *RAND. Research & Commentary*. 2023. URL: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RRA1535-1.html.
11. Russian Military Strategy: Core Tenets and Operational Concepts. *CNA Research Memorandum*. 2021. URL: <https://www.cna.org/reports/2021/08/Russian-Military-Strategy-Core-Tenets-and-Operational-Concepts.pdf>.

12. Omand D. *Securing the State*. Oxford University Press, 2010. 368 p.
13. Aldrich R. J., Omand D. *Secret Intelligence: The Home Office and the Intelligence Agency Connection*. Routledge, 2014. 312 p.
14. Turunen T. Intelligence diplomacy. *Baltic Rim Economies*. 2026. No. 1. URL: https://www.centrumbalticum.org/en/publications/baltic_rim_economies/baltic_rim_economies_1_2026_intelligence_and_foresight/teemu_turunen_intelligence_diplomacy.
15. Munoz A. G. Intelligence and diplomacy. *Baltic Rim Economies*. 2026. No. 1. URL: https://www.centrumbalticum.org/en/publications/baltic_rim_economies/baltic_rim_economies_1_2026_intelligence_and_foresight/arturo_g._munoz_intelligence_and_diplomacy.
16. JATEC: Ukrainian Perspective. *NATO Allied Command Transformation*. URL: <https://www.act.nato.int/article/jatec-ukr-perspective>.
17. Ukraine Defense Contact Group. *Wikipedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Ukraine_Defense_Contact_Group.
18. Agreement on the Military Aspects of the Peace Settlement. *FAS*. URL: https://irp.fas.org/dia/product/dayton/PC-1510-100-96_ann1a.html.
19. Charap S., Priebe M. Avoiding a Long War: U.S. Policy and the Trajectory of the Russia-Ukraine Conflict. *RAND Research & Commentary*, 2023. URL: <https://www.rand.org/pubs/perspectives/PEA2510-1.html>.
20. Ukraine Support Tracker: A Database of Military, Financial and Humanitarian Aid to Ukraine. Kiel Institute for the World Economy. 2025. URL: <https://www.ifw-kiel.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker>.
21. Zabrodskiy M., Watlin J. Preliminary Lessons in Conventional Warfighting from Russia's Invasion of Ukraine: February–July 2022. *RUSI Special Report*. URL: <https://rusi.org/explore-our-research/publications/special-resources/preliminary-lessons-conventional-warfighting-russias-invasion-ukraine-february-july-2022>.
22. *The Military Balance 2024*. London : Routledge for IISS, 2024. 552 p. URL: <https://www.google.com/search?q=https://www.iiss.org/publications/the-military-balance/the-military-balance-2024/>.
23. Faure J. The US-Russia military hotline in Europe: Key principles for risk reduction from the US-Russia deconfliction measures in Syria. *ELN*. URL: <https://europeanleadershipnetwork.org/commentary/the-us-russia-military-hotline-in-europe-key-principles-for-risk-reduction-from-the-us-russia-deconfliction-measures-in-syria>.
24. Knott S. W. The Art of Avoiding Strategic Miscalculation. *US Army War College*. 2024. URL: <https://publications.armywarcollege.edu/News/Display/Article/3706595/the-art-of-avoiding-strategic-miscalculation/>.
25. Rice A. J. Command and Control: The Essence of Coalition Warfare. *Parameters*. 1997. No. 1. P. 152–67. URL: <https://press.armywarcollege.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1817&context=parameters>.
26. In Their Own Words: Science of Military Strategy 2020. China Aerospace Studies Institute. 2022. URL: <https://www.airuniversity.af.edu/Portals/10/CASI/documents/Translations/2022-01-26%202020%20Science%20of%20Military%20Strategy.pdf>.

TRANSFORMATION OF MILITARY DIPLOMACY IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR**Nina Rzhevska**

*National University "Kyiv Aviation Institute",
Faculty of Law and International Relations,
Department of International Relations and Strategic Studies
Liubomyra Huzara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-0963-1311>*

Oleh Klymenko

*National University "Kyiv Aviation Institute",
Faculty of Law and International Relations,
Department of International Relations and Strategic Studies
Liubomyra Huzara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0009-7306-364>*

Based on the results of a comparative analysis of the Ukrainian experience and global standards of defense interaction, an attempt has been made to reveal the specific features of the functioning of military diplomacy under conditions of a high-intensity armed conflict. Particular attention is focused on the integration of Ukrainian defense institutions into the structure of strategic planning of the North Atlantic Alliance and on defining the role of intelligence data in modern diplomatic communication.

The principal mechanism for studying this issue is a systemic analysis of institutional transformations combined with a comparative-typological method, which makes it possible to consider military diplomacy not only as a set of negotiation processes, but also as a complex operational system that encompasses logistics, intelligence, and the strategic design of future forces. The research is based on the provisions of concepts of strategic development of warfare and multi-domain operations developed by the Strategic Command of the North Atlantic Alliance for Transformation.

The article demonstrates that at the present stage there is a transition toward a model of intelligence-driven diplomacy, in which the strategic declassification of data becomes a key instrument for legitimizing defense actions. It also reveals the functions of the Ministry of Defense as the main political hub, and of the General Staff as the technical verifier of the military aspects of international agreements. Furthermore, specific features of the Ukrainian model of high-intensity military diplomacy are identified, in particular its network-centric character and technological subjectivity.

A significant role is played by the Joint Analysis, Training and Education Center in the process of bilateral exchange of experience between Ukraine and Western partners. The presented materials, conclusions, and prospective proposals may contribute to improving the state strategy in the field of international military cooperation, reforming the system of military attachés, and increasing the effectiveness of interaction with international organizations.

Key words: military diplomacy, the Russian-Ukrainian war, crisis diplomacy, intelligence data, NATO, defense cooperation, international military cooperation, institutional transformation.

Дата першого надходження статті до видання: 26.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026